

Hotărîre cu privire la acreditarea observatorilor naționali din partea Asociației obștești “Promo- LEX” în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009

Asociația obștească „Promo-LEX” a înaintat la Comisia Electorală Centrală un demers privind acreditarea a șaisprezece persoane în calitate de observatori naționali pentru monitorizarea alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009.

Comisia Electorală Centrală consideră că Asociația obștească „Promo-LEX” este capabilă să exercite funcții civice în alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009.

În conformitate cu art. 18 și 63 alin. (4) din Codul electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 și pct. 5 din Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale nr. 332 din 24 octombrie 2006, Comisia Electorală Centrală
HOTĂRĂȘTE:

1. Se acreditează în calitate de observatori naționali șaisprezece persoane din partea Asociației obștești „Promo-LEX” în vederea monitorizării alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009, conform listei anexate.

2. În activitatea lor persoanele acreditate se vor călăuzi de Constituția Republicii Moldova, de Codul electoral, de Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora, aprobat prin hotărîrea Comisiei

Electorate Centrale nr. 332 din 24 octombrie 2006, precum și de actele normative internaționale la care Republica Moldova este parte.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

Președintele
Comisiei Electorale Centrale
Eugeniu ȘTIRBU

Secretarul
Comisiei Electorale Centrale
Iurie CIOCAN

Chișinău, 31 martie 2009

<http://www.cec.md/i-ComisiaCentrala/main.aspx?dbName=Activity2>

Activitatea de informare “ Dreptul de a alege și de a fi ales. Importanța alegerilor”

La data de 28 martie 2009, în incinta Liceului Teoretic “Alexandru cel Bun”, or. Bender, membrii Rețelei Tinerilor Lideri din regiunea transnistreană au organizat activitatea de educație electorală “Dreptul de a alege și de a fi ales. Importanța alegerilor”. În

cadrul seminarului au participat 20 de tineri, elevi ai claselor a XI și a XII, cetățeni cu drept de vot ai R.

Moldova.

Activitatea realizată a avut drept scop informarea tinerilor asupra modului de organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare din 5 aprilie 2009, zi în care ei își vor exercita pentru prima dată dreptul la vot. Tinerii au fost instruiți asupra corectitudinii procedurii de exercitare a acestui drept, importanța acestei experiențe, localizarea secțiilor de votare pentru localitatea lor.

Partea teoretică a activității – expunerile prevederilor legale la capitolul electoral a contribuit la înțelegerea esenței exercitării dreptului la vot. Participanții au beneficiat de posibilitatea de a vedea grafic cum arată o secție de votare și care este procedura ce urmează a fi respectată pentru realizarea corectă a dreptului la vot.

Forma în care s-a desfășurat activitatea a permis tinerilor să supună discuțiilor și să dezbată diferite idei și păreri vis-a-vis de importanța exercitării dreptului la vot și corectitudinea desfășurării scrutinului în regiunea transnistreană. Totodată au menționat fenomenul dezinformării populației, indiferența și lipsa interesului din partea tinerilor, nivelul jos de cultură civică, fapt ce influențează atitudinea alegătorului față de importanța exercitării dreptului la vot. În baza informației obținute au încercat să răspundă din propriul punct de vedere la întrebarea “de ce este important și necesar să votezi?”, ceea ce a generat atitudini contradictorii, în schimb a convins tinerii să meargă la vot. Participanții au rămas impresionați de discuțiile prin intermediul cărora au aflat lucruri utile, dar și necesare unui cetățean cu drept de vot într-o societate democratică.

Activitatea a fost realizată de membrii Rețelei Tinerilor Lideri din regiunea transnistreană.

Cazac Ala, Breahni Tatiana.

Rețeaua Tinerilor Lideri din regiunea transnistreană a fost creată de către Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului „Consolidarea grupurilor de inițiativă de tineret din regiunea transnistreană”, proiect susținut financiar de Ambasada Regală a Olandei la Kiev prin intermediul Programului MatraKAP.

Alegătorii din regiunea transnistreană sunt discriminați în exercitarea dreptului la vot, Promo-LEX

Cetățenii R. Moldova domiciliați în regiunea transnistreană sunt discriminați în exercitarea dreptului la vot în raport cu cetățenii din alte regiuni ale țării, se arată în primul [Raport privind monitorizarea procesului electoral în regiunea transnistreană pentru alegerile parlamentare din 2009](#), transmite Info-Prim Neo.

Raportul, prezentat marți, 24 martie, este elaborat de Asociația Promo-LEX, membră a Coaliției civice pentru alegeri libere și corecte „Coaliția 2009”. Monitorizarea procesului electoral în regiunea din stânga Nistrului, efectuată în perioada 10 februarie – 18 martie 2009, este prima în istoria alegerilor din R. Moldova.

Pavel Postică, jurist al Promo-LEX, coordonator în cadrul proiectului de monitorizare, a spus că, de la primele alegeri parlamentare din 1994, se observă o creștere lentă, dar

continuă, a numărului de persoane care doresc să-și exercite dreptul la vot.

Încă la 3 martie 2009, CEC a declarat că vor fi deschise 500 de secții de votare în regiune. Ulterior, din cauza neînțelegerilor dintre autoritățile de la Tiraspol și organele constituționale din R. Moldova, la 10 martie CEC a adoptat o hotărâre prin care alegătorii din regiune vor putea vota în zece secții de votare deschise în dreapta Nistrului.

Observatorii au semnalat imposibilitatea întocmirii listelor electorale, deoarece în regiune administrația publică locală nu se află sub jurisdicția autorităților constituționale.

Experții mai constată că autoritățile nu au prevăzut situația în cazul schimbării locului de ședere în interiorul regiunii. „Din cauza lipsei listelor electorale pentru cetățenii din regiunea transnistreană, alegătorii din acest teritoriu nu vor putea obține certificatul pentru dreptul de vot la o altă secție de votare, decât la una din cele 10 secții deschise în raza domiciliului lor, reflectat în actele de identitate”, a spus Ion Manole, președintele Asociației Promo LEX.

Potrivit datelor furnizate Asociației Promo-LEX de către Ministerul Dezvoltării Informaționale, în regiunea transnistreană sunt înregistrați 223 580 cetățeni ai R. Moldova cu drept de vot. Respectiv, peste 22 mii de alegători revin la o singură secție de votare. Totodată, legislația electorală prevede că numărul alegătorilor la o secție de votare nu trebuie să depășească 3 mii de persoane. În plus, la aceleași 10 secții de votare unde vor putea vota locuitorii din regiunea transnistreană își vor exercita dreptul de vot și locuitorii localităților din preajmă regiunii, cum ar fi Doroțcaia, Cocieri, și altele. Cea mai serioasă problemă, potrivit raportului, e legată de cele două secții de votare constituite pentru localitatea Varnița. La aceste secții de votare, ambele cu sediul în casa de cultură, vor putea vota alegătorii din Bender și Tiraspol, plus numeroase localități

rurale din r.Slobozia, iar numărul alegătorilor din aceste localități constituie peste 100 de mii. Experții de la Promo-LEX se întreabă dacă aceste două secții de votare vor fi capabile să asigure în deplină măsură dreptul cetățenilor la vot.

Raportul mai arată că mass-media din regiune s-a referit indirect la alegerile parlamentare din 2009, iar conținutul informațiilor a fost în mare parte negativ, exprimând poziții împotriva participării la vot.

„Activitățile specifice campaniei electorale sunt practic absente. Cele mai active partide pot fi considerate Uniunea Centristă, Partidul Liberal Democrat și Mișcarea Acțiunea Europeană. Majoritatea partidelor nu au organizat întâlniri cu alegătorii în această regiune”, a adăugat Manole. În acest context, Asociația Promo-LEX recomandă concurenților electorali să adopte poziții nediscriminatorii față de alegătorii din localitățile aflate sub controlul regimului de la Tiraspol. Recomandări în acest sens au fost adresate și observatorilor internațional și Comisiei Electorale Centrale.

Proiectul este susținut financiar de Fundația Eurasia din resursele acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida/Asdi) și Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID).

<http://www.promolex.md/index.php?module=news&item=159&Lang=ro>

http://www.publictv.md/ro/Conferinta_de_presa_Procesului_electoral_in_-_regiunea_transnistreana-25.03.2009

Acțiunile abuzive ale colaboratorilor structurilor "vamale" ale administrației de la Tiraspol s-au soldat cu sechestrarea urnelor de vot destinate secției de votare din satul Corjova

Asociația Promo-LEX condamnă acțiunile abuzive și ilegale ale colaboratorilor structurilor vamale ale administrației ilegale de la Tiraspol în legătură cu limitarea dreptului la libera circulație și sechestrarea urnelor de vot destinate secției electorale din

satul Corjova, r-ul Dubăsari.

La 19 martie 2009, orele 11.00 la postul "vamal" din apropierea satului Pohrebea, r-ul Dubăsari, a fost oprit automobilul ce transporta urnele de vot destinate secției de votare nr.5 din Corjova (Circumscripția nr.15 Dubăsari). Primarul de Corjova prezent la fața locului și șoferul automobilului Oleg Cernatu au fost privați de libertate timp de cca. 4 ore la presupusul post „vamal”.

Observând că mărfurile transportate sunt urne de vot, destinate viitoarelor alegeri parlamentare, colaboratorii acestui „serviciu vamal” au cerut primarului să achite contravaloarea bunurilor transportate. La refuzul acestuia de

a achita careva sume, solicitate ilegal de către instituții ilegale, persoanele (identificabile) au declarat că bunurile vor fi sechestrate, iar în privința șoferului va fi întocmit proces verbal. Insistențele primarului Valeriu Mițul, precum că automobilul și urnele pot face cale întoarsă, pentru evitarea incidentelor neplăcute sau că șoferul nu are nici o atribuție față de urne au fost ignorate. În rezultat, urnele au fost sechestrate iar în privința șoferului a fost întocmit proces verbal de comitere a unei presupuse abateri "vamale".

Asociația Promo-LEX, în repetate rânduri a făcut publice diverse situații ce dovedesc abuzul reprezentanților organelor ilegale din regiune. Situația respectivă demonstrează odată în plus caracterul ne constructiv și exclusiv represiv al regimului. Constatăm cu regret că scopul intimidărilor și ilegalității care a avut loc la 19 martie 2009 nu este altul decât tensionarea din nou a situației în regiune înaintea scrutinului electoral care se va desfășura la 5 aprilie 2009. Organele electorale constituționale au anunțat crearea secției de votare nr.5 în s.Corjova, iar sechestrarea urnelor de vot servesc drept primă acțiune de intimidare a cetățenilor care vor dori să își exercite dreptul constituțional de a vota. Amintim că alegerile locale din 3 și 17 iunie 2007 au fost compromise datorită violențelor organizate de către numeroase persoane, reprezentanți ai miliției din regiune și ocupării secției de votare din Corjova.

Primarul de Corjova și șoferul automobilului Oleg Cernatu au fost reținuți pe teritoriul postului de control un timp foarte îndelungat, urnele în acest timp fiind expuse la vedere în scop de intimidare și avertizare pentru toate persoanele care au tranzitat zona. Astfel, regimul separatist de la Tiraspol a oferit un semnal clar populației din regiune că nu vor tolera desfășurarea civilizată a scrutinului electoral în Zona de securitate și întreaga regiune.

La 17 martie 2009, Promo-LEX a făcut apel către reprezentanții autorităților constituționale și ai Federației Ruse să includă

în agenda discuțiilor de la Moscova subiectul privind problemele și situația privind drepturile omului din regiune. Promo-LEX a chemat semnatarii Acordului moldo-rus din 21 iulie 1992 să își respecte angajamentele internaționale și obligațiile pozitive în raport cu drepturile persoanelor aflate în acest teritoriu, enunțând drepturile electorale drept primordiale la momentul de față. Constatăm cu regret, că subiectul a fost ignorat sau cel puțin rezultatul rămâne nul.

În acest context, reiterăm cu insistență conținutul apelului din 17 martie 2009, iar în cazul în care o nouă întâlnire dintre Voronin și Smirnov va avea loc la 25 martie, cerem discutarea subiectului ce ține de necesitatea respectării necondiționate a drepturilor omului în regiune, în special a dreptului la vot.

Totodată, solicităm autorităților constituționale să întreprindă toate acțiunile legale pașnice pentru restituirea în cel mai scurt timp a urnelor sechestrate și să solicite regimului de la Tiraspol abținerea de la careva acțiuni cu caracter de limitare a dreptului la libera circulație, proprietate și vot în perioada electorală. De asemenea, trebuie întreprinde toate acțiunile și procedurile prevăzute de legislația națională, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor cazului și eventuala atragere la răspundere administrativă sau penală a persoanelor culpabile pentru admiterea acestui abuz.

Totodată, chemăm structurile competente naționale și internaționale să ia atitudine prin adoptarea unei poziții clare de condamnare a regimului pentru orice acțiune de intimidare sau represiune.

Asociația Promo-LEX, membră a Coaliției civice pentru alegeri libere și corecte 2009, monitorizează procesul electoral în regiunea transnistreană a R.Moldova. Proiectul este finanțat de Fundația EURASIA din resursele financiare acordate de Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA) și Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională

(USAID). Promo-LEX este o organizație nonguvernamentală, non-profit și apolitică, înregistrată la Ministerul Justiției al RM în 2002.

Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția finanțatorilor.

Departamentul Juridic

Asociația Promo-LEX

20 martie 2009

Dreptul de a alege și de a fi ales

La 11 Martie 2009, Asociația Promo-LEX a organizat seminarul informativ "Dreptul de a alege și de a fi ales". Seminarul a avut loc în incinta liceului "Evrika" din or.Râbnița.

La eveniment au participat 23 de tineri, elevi ai claselor liceale. Scopul seminarului a fost de a informa tinerii din regiunea transnistreană despre dreptul de a alege și de a fi ales.

Alegerile sunt unul dintre cele mai importante instrumente cu ajutorul cărora cetățenii pot influența procesul decizional. Din păcate, mulți tineri din Republica Moldova, inclusiv cei din regiunea transnistreană nu conștientizează beneficiile acestor oportunități. Cauzele sunt diverse: nu sunt informați, nu sunt motivați sau nu au încredere în puterea votului lor.

Astfel, în cadrul seminarului tinerii au fost informați atât despre istoria și evoluția dreptului la vot, cât și despre procedura de votare și Codul electoral al R.Moldova.

În cadrul discuțiilor, tinerii au încercat să identifice motivele care generează apatia și indiferența față de politică și procesul electoral din partea tinerilor. În acest sens, s-a menționat faptul că tinerii pur și simplu și-au pierdut

speranța într-o viață mai prosperă. Ei nu mai cred în promisiuni, și nici nu cred în faptul că ar putea schimba ceva în societate. Majoritatea tinerilor, nu cred în valoarea votului lor, fapt ce generează o prezență ne semnificativă a tinerilor la urnele de vot. De asemenea, s-a menționat și lipsa tradițiilor democratice și a celor de participare a tinerilor în procesele decizionale și viața politică.

Astfel, lipsa informațiilor, lipsa secțiilor de votare în localitățile lor, lipsa de încredere în candidații electorali, indiferența față de procesele politice și neîncrederea în puterea propriului vot au fost identificate ca fiind cauzele de bază ce împiedică participarea tinerilor la alegeri.

De asemenea, în cadrul seminarului dat, participanții au discutat despre posibilitățile de soluționare a problemei date. Tinerii au ajuns la concluzia că informarea continuă și adecvată a lor este soluția cea mai potrivită. Ei își doresc să fie informați despre viața politică a țării și să fie implicați în cât mai multe proiecte, seminare, conferințe unde s-ar discuta problemele actuale ale Republicii Moldova și, în special, ale regiunii transnistrene.

O altă soluție menționată de participanți este educația civică și non-formală a cetățenilor atât în cadrul școlii, cât și în cadrul altor activități extracuriculare.

Spre finele seminarului, majoritatea tinerilor au spus că vor merge la vot împreună cu prietenii sau părinții și îi vor convinge și pe alți tineri din comunitatea lor să facă același lucru, chiar dacă va trebui să parcurgă o anumită distanță până la secția de votare. Pentru tinerii din Râbnia acest lucru înseamnă să meargă la secția specială de votare pentru cetățenii din stânga Nistrului, care se afla în orașul Rezina.

Este important de menționat faptul că acest seminar a fost unul cu caracter apolitic și informativ. Scopul seminarului a fost promovarea dreptului la vot, informarea și motivarea tinerilor din regiunea transnistreană să participe la alegerile din 5 aprilie 2009. Vocea lor trebuie auzită.

Seminarul a fost realizat în cadrul activităților Centrului de Resurse și Dezvoltare pentru Transnistria, finanțate de National Endowment for Democracy.

Natalia Gligor,
Coordonator Departament ONG,
CRDT